

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (jud. G.Purici)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Anatolii Bulmaga cu privire la exercitarea dreptului de gaj,

la cererea reconvențională depusă de Anatolii Bulmaga împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, Asociația de Economii și Împrumut „Niorcăneanul” și Mihail Colța, intervenienți accesorii de partea reclamantului Igor Slivca, Mihail Bodi, Natalia Bodi, Anatolie Rudo, Liubovi Zaharov, Marin Sacovschii, Alexandru Slivca, Ghenadie Gheletiu și Ludmila Rudi cu privire la declararea nulității contractului de gaj, anularea înregistrării gajului, declararea nulității contractelor de credit, declararea nulității Acordului Adițional la contractul de credit,

împotriva încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost corectată din oficiu eroarea evidentă din dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2021,

c o n s t a t ă:

La 04 ianuarie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolii Bulmaga cu privire la exercitarea dreptului de gaj.

La 14 aprilie 2017, Anatolii Bulmaga a depus cerere reconvențională împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA, AEÎ „Niorcăneanul” și Colța Mihail, intervenienți accesorii de partea reclamantului Igor Slivca, Mihail Bodi, Natalia Bodi, Anatolie Rudo, Liubovi Zaharov, Marin Sacovschii, Alexandru Slivca, Ghenadie Gheletiu și Ludmila Rudi cu privire la declararea nulității contractului de gaj, anularea înregistrării gajului, declararea nulității contractelor de credit și declararea nulității Acordului Adițional la contractul de credit.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central, acțiunea inițială depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a fost respinsă. Acțiunea

reconvențională depusă de Anatolii Bulmaga a fost admisă parțial. A fost declarat nul contractul de gaj nr. S09029 din 31 martie 2009, încheiat între BC „Moldova-Agroindbank” SA și Anatolii Bulmaga. În rest, pretențiile din acțiunea reconvențională au fost respinse. A fost încasată de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul lui Anatolii Bulmaga suma de 400 de lei cu titlu de taxă de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți au fost admise apelurile declarate de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Anatolii Bulmaga și a fost casată hotărârea din 10 octombrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea atît a acțiunii inițiale depuse de BC „Moldova-Agroindbank” SA, cît și a acțiunii reconvenționale depuse de Anatolii Bulmaga.

La 05 martie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii reconvenționale cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii reconvenționale.

La 20 martie 2020, BC „Moldova-Agroindbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea în care a fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia din 08 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan și BC „Moldova - Agroindbank” SA a fost casată integral decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia din 30 martie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Anatolii Bulmaga, a fost admis apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost casată parțial hotărârea din 10 octombrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central în partea respingerii acțiunii inițiale depuse de BC „Moldova-Agroindbank” SA și admiterii parțiale a acțiunii reconvenționale depuse de Anatolii Bulmaga, precum și în partea încasării cheltuielilor de judecată cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale depuse de BC „Moldova-Agroindbank” SA cu transmiterea silită de la Anatolii Bulmaga în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru vânzare bunul gajat automobilul de model VAZ 2107, anul producerii 1999, numărul motorului xxxxxx, numărul șasiului xxxxxx, număr de înmatriculare xxxxxx. A fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de Anatolii Bulmaga cu privire la declararea nulității actelor juridice, iar în partea respingerii acțiunii de nulitate a contractului de gaj hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți a fost corectată din oficiu eroarea evidentă strecurată în dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2021, prin înlocuirea în partea dispozitivă a sintagmei greșite „În latura respingerii acțiunii de nulitate a actelor juridice și radierea gajului, hotărârea se menține fără modificări” cu sintagma corectă „În latura respingerii acțiunii de nulitate a actelor juridice și radierea gajului, hotărârea se menține fără modificări”.

La 03 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a indicat că încheierea emisă este una ilegală, pe motiv că a încălcat prevederile art. 249 alin. (2) CPC. În viziunea sa a avut lor modificarea dispozitivului în latura respingerii acțiunii de nulitate a actelor juridice și radierea gajului, hotărârea se menține fără modificări, reprezintă o altă soluție pe caz și nicidecum o eroare de nume de calitate procesuală, eroare materială sau de calcul.

Au menționat că în ipoteza modificării dispozitivului deciziei, instanța de apel era obligată să citeze părțile, sau să motiveze necitarea părților la examinarea corectării greșelii.

Copia recursului declarat a fost expediată intimaților la 20 septembrie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d. 58, vol. IV).

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul declarat de Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți a fost a fost corectată din oficiu eroarea evidentă strecurată în dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2021, prin înlocuirea în partea dispozitivă a sintagmei greșite „În latura respingerii acțiunii de nulitate a actelor juridice și radierea gajului, hotărârea se menține fără modificări” (f.d.183-185, vol. III).

Prin recursul declarat de către Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan, a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La acest capitol, Colegiul precizează că încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți a fost comunicată recurentului Anatolii Bulmaga la 04 iunie 2021 și reprezentantului său avocatul Victor Felișcan la 07 iunie 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție a scrisorii (f.d.188-189, vol. III).

Deși, legea stabilește expres termenul de declarare a recursului, Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan, recepționând încheierea la 04 și respectiv 07 iunie 2021, a expediat recursul prin intermediul oficiului poștal la 03 august 2021, adică după expirarea termenului de 15 zile de la comunicarea încheierii recurentului.

În temeiul art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul),

participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Pornind de la faptul că recurentului Anatolii Bulmaga i-a fost comunicată încheierea instanței de apel la 04 iunie 2021, iar reprezentantului său, avocatul Victor Felișcan i-a fost comunicată încheierea contestată la 07 iunie 2021. Prin urmare, termenul de contestare a început a curge la 08 iunie 2021, iar la data de 22 iunie 2021 fiind ultima zi pentru declararea recursului.

În conjunctura redată, Colegiul constată declararea recursului în afara termenului legal stabilit de legiuitor, având în vedere că termenul de contestare a început să curgă imediat cu ziua următoare de la aducerea actului de procedură la cunoștință.

Or, în conformitate cu art. 111 alin.(1) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege, iar art. 425 Cod de procedură civilă stabilește un termen de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Mai mult, Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor felișcan nici nu a solicitat repunerea în termen la declararea recursului, în condițiile în care acesta este un drept al părții.

În context, Colegiul citează prevederile art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă care stipulează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Conform alineatului 3 al aceluiaș articol, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). La caz, Colegiul constată lipsa unei cereri de repunere în termenul pentru declararea recursului, de altfel, nici în recursul declarat nu a fost formulată o solicitare în acest sens, iar solicitarea de repunere în termen urmează a fi realizată de către recurent. Or, repunerea în termenul de recurs putea fi soluționată doar în condițiile în care recurentul ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a recurentului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de recurs.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice. În situația relatată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul conchide că recurenta a eludat obligația sa de a-și valorifica drepturile procedurale în termenul stabilit de legiuitor. Or, în fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul res judicata, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită (a se vedea Ponomaryov v. Ucraina, nr.3236 / 03, §§ 41, 3 aprilie 2008).

De asemenea, Colegiul reiterează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004). De altfel, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

Adițional, chiar și în condițiile în care se pretinde încălcarea dreptului la un proces echitabil prevăzut la art.6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care înglobează și dreptul de acces la justiție, Colegiul notează că acest aspect nu acoperă viciile de procedură admise de însăși apelant/recurent.

Or, nu poate fi invocată încălcarea dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CEDO, în condițiile în care apelantul/recurent nu-și valorifică drepturile procedurale conform normelor în vigoare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 270, art. 426¹ alin.(1) lit. a), alin.(2) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Anatolii Bulmaga, reprezentat de avocatul Victor Felișcan împotriva încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru